

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

F I Z I K A

==== Izpitna pola 1 ====

Petek, 29. avgust 2008 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko, šilček, računalno brez grafičnega zaslona in možnosti računanja s simboli ter geometrijsko orodje.

Kandidat dobi list za odgovore.

Priloga s konstantami in enačbami je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpisite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitna pola vsebuje 40 nalog izbirnega tipa. Vsak pravilen odgovor je vreden eno (1) točko. Pri reševanju si lahko pomagate s podatki iz periodnega sistema na strani 2 ter konstantami in enačbami v prilogi.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v **izpitno polo** tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti še prepišite črko **na list za odgovore** in s svinčnikom počrnrte ustrezne krogce. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 2 prazni.

PERIODNI SISTEM ELEMENTOV

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1.01 H vodík	9.01 Be berilijský	19.94 Li litij	24.3 Mg magnezij	39.1 K kalij	40.1 Ca kalcij	85.5 Rb rubidijský	87.6 Sr stroncij	133 Cs cezij	137 Ba barij	(223) Ra francij	(226) Ra radij
1	4	3	12	19	20	37	38	55	56	87	88

relativna atomska masa	Simbol
ime elementa	
	vrstno število

		relativna atomска masa		simbol		54,9 mangan Mn 25	
		ime elementa				(97) Tc tehnečij 43	
		vrstno število					
II		9,01 Be berilij 4	40,1 Sc skandij 21	47,9 Ti titan 22	50,9 V vanadij 23	52,0 Cr krom 24	54,9 Mn mangan 25
II		9,4 Li lijij 3	24,3 Mg magnezij 12	87,6 Sr stroncij 38	91,2 Zr cirkonij 40	92,9 Nb niobij 41	(97) Tc tehnečij 43
II		10,1 K kalij 9	137 Ba barij 56	139 La lantan 57	179 Hf hafnij 72	181 Ta tantal 73	186 W volfram 74
II		10,0 a atrij 11	133 S sizi 55	139 La lantan 57	179 Hf hafnij 72	184 Ta tantal 73	186 Re renij 75
II		10,1 b bordij 7	126 Rb ruberij 55	126 La lantan 57	164 Hf hafnij 72	166 W volfram 74	186 Se seaborgij 106
II		10,1 c cordinij 11	126 Ca kalcij 20	126 Y itrij 39	164 Ta tantal 73	166 Db dubnij 105	186 Bo bohij 107
I		10,1 d dilk 11	126 Sc skandij 21	126 Y itrij 39	164 Ta tantal 73	166 Rf rutherfordij 89	186 Db dubnij 105
I		10,1 e eletrolič 11	126 Ca kalcij 20	126 Y itrij 39	164 Ta tantal 73	166 Rf rutherfordij 89	186 Bo bohij 107

VIII	He helij 2	N neon 10	F fluor 9	O kisik 8	S žveplo 16	Cl klor 17	Ar argon 18	Kr kripton 36	Xe ksenon 54	Rn radon 86
III	B bor 5	C oglijk 6	N dušik 7	P fosfor 15	S žveplo 16	Cl klor 17	Br brom 35	Se seljen 34	Te telur 52	At astat 85
IV	Zn cink 30	Ga galij 31	Ge germanij 32	As arzen 33	Sb antimon 51	Bi bizmut 83	Po polonij 84	I jod 53	At (210) astat 85	Rn (222) radon 86
V	Cu baker 29	Ni nikelij 28	Ag srebro 47	Cd kadmij 48	In indij 49	Tl talij 81	Pb svinec 82	Bi bizmut 83	At (210) astat 85	Rn (222) radon 86
VI	Fe železo 26	Pd paladij 46	Rh rodij 45	Ru rukutenij 44	Au zlatko 79	Hg živo srebro 80	Pt platina 78	Ir iridij 77	Os osmij 76	Mt meitnerij 109
VII	Co kobalt 27	Pt platina 195	Ru rukutenij 192	Ir iridij 190	Os osmij 189	Hg živo srebro 197	Pt platina 195	Ir iridij 192	Os osmij 189	Hg živassij 188
II	Fe železo 26	Co kobalt 27	Rh rodij 45	Ru rukutenij 44	Pt platina 195	Ir iridij 192	Os osmij 189	Hg živo srebro 197	Pt platina 195	Ir iridij 192
I	Fe železo 26	Co kobalt 27	Rh rodij 45	Ru rukutenij 44	Pt platina 195	Ir iridij 192	Os osmij 189	Hg živo srebro 197	Pt platina 195	Ir iridij 192

Ce	140	141	144	144	150	152	157	163	165	169	173	175
cerij	58	prazeodim	Pm	prometij	Sm	europij	Gd	Tb	Ho	Er	Yb	Lu
	59	neodim	(145)	Smarnij	(150)	(152)	gadolinij	terbij	holmij	erbij	tulij	lutejij
					62	63	64	65	67	68	70	71
Pr	141	144	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Dy	Ho	Er	Yb	No
prazeodim	59	neodim						disprozij	holmij	erbij	tulij	nobelij
								66	67	68	70	103
Tn	232	(231)	Pa	238	U	Neptunij	(244)	Cm	Bk	Cf	Md	Lr
tonij	90	protaktinij		uran		neptunij	(237)	Am	berkelij	Fermij	mandelevij	lavarejij
	91					93		Plutonij	97	98	99	102
						94		americij	96			101

Lanthanoids

Aktinoidi

KONSTANTE IN ENAČBE

težni pospešek	$g = 9,81 \text{ m s}^{-2}$
hitrost svetlobe	$c = 3,00 \cdot 10^8 \text{ m s}^{-1}$
osnovni naboj	$e_0 = 1,60 \cdot 10^{-19} \text{ A s}$
Avogadrovo število	$N_A = 6,02 \cdot 10^{26} \text{ kmol}^{-1}$
slošna plinska konstanta	$R = 8,31 \cdot 10^3 \text{ J kmol}^{-1} \text{ K}^{-1}$
gravitacijska konstanta	$G = 6,67 \cdot 10^{-11} \text{ N m}^2 \text{ kg}^{-2}$
influenčna konstanta	$\varepsilon_0 = 8,85 \cdot 10^{-12} \text{ A s V}^{-1} \text{ m}^{-1}$
indukcijska konstanta	$\mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7} \text{ V s A}^{-1} \text{ m}^{-1}$
Boltzmannova konstanta	$k = 1,38 \cdot 10^{-23} \text{ J K}^{-1}$
Planckova konstanta	$h = 6,63 \cdot 10^{-34} \text{ J s} = 4,14 \cdot 10^{-15} \text{ eV s}$
Stefanova konstanta	$\sigma = 5,67 \cdot 10^{-8} \text{ W m}^{-2} \text{ K}^{-4}$
atomska enota mase	$1u = 1,66 \cdot 10^{-27} \text{ kg}; \text{ za } m = 1u \text{ je } mc^2 = 931,5 \text{ MeV}$

GIBANJE

$$\begin{aligned}s &= vt \\s &= \bar{v}t \\s &= v_0 t + \frac{at^2}{2} \\v &= v_0 + at \\v^2 &= v_0^2 + 2as \\\omega &= 2\pi\nu = 2\pi \frac{1}{t_0} \\v &= \omega r \\a_r &= \omega^2 r \\s &= s_0 \sin \omega t \\v &= \omega s_0 \cos \omega t \\a &= -\omega^2 s_0 \sin \omega t\end{aligned}$$

SILA

$$\begin{aligned}F &= G \frac{m_1 m_2}{r^2} \\ \frac{t_0^2}{r^3} &= \text{konst.} \\F &= ks \\F &= pS \\F &= k_t F_n \\F &= \rho g V \\ \vec{F} &= m \vec{a} \\ \vec{G} &= m \vec{v} \\ \vec{F} \Delta t &= \Delta \vec{G} \\ \vec{M} &= \vec{r} \times \vec{F} \\M &= rF \sin \alpha \\p &= \rho gh \\ \Gamma &= J\omega \\M \Delta t &= \Delta \Gamma\end{aligned}$$

ENERGIJA

$$\begin{aligned}A &= \vec{F} \cdot \vec{s} \\W_k &= \frac{mv^2}{2} \\W_p &= mgh \\W_{pr} &= \frac{ks^2}{2} \\P &= \frac{A}{t} \\A &= \Delta W_k + \Delta W_p + \Delta W_{pr} \\A &= -p \Delta V \\p + \frac{\rho v^2}{2} + \rho gh &= \text{konst.}\end{aligned}$$

ELEKTRIKA

$$\begin{aligned} I &= \frac{e}{t} \\ F &= \frac{e_1 e_2}{4\pi\epsilon_0 r^2} \\ \vec{F} &= e\vec{E} \\ U &= \vec{E} \cdot \vec{s} = \frac{A_e}{e} \\ \sigma_e &= \frac{e}{S} \\ E &= \frac{\sigma_e}{2\epsilon_0} \\ e &= CU \\ C &= \frac{\epsilon_0 S}{l} \\ W_e &= \frac{CU^2}{2} \\ w_e &= \frac{W_e}{V} \\ w_e &= \frac{\epsilon_0 E^2}{2} \\ U &= RI \\ R &= \frac{\zeta l}{S} \\ P &= UI \end{aligned}$$

MAGNETIZEM

$$\begin{aligned} \vec{F} &= I\vec{l} \times \vec{B} \\ F &= IlB \sin \alpha \\ \vec{F} &= e\vec{v} \times \vec{B} \\ B &= \frac{\mu_0 I}{2\pi r} \\ B &= \frac{\mu_0 NI}{l} \\ M &= NISB \sin \alpha \\ \Phi &= \vec{B} \cdot \vec{S} = BS \cos \alpha \\ U_i &= lvB \\ U_i &= \omega SB \sin \omega t \\ U_i &= \frac{\Delta \Phi}{\Delta t} \\ L &= \frac{\Phi}{I} \\ L &= \frac{\mu_0 N^2 S}{l} \\ W_m &= \frac{LI^2}{2} \\ w_m &= \frac{B^2}{2\mu_0} \end{aligned}$$

NIHANJE IN VALOVANJE

$$\begin{aligned} t_0 &= 2\pi\sqrt{\frac{m}{k}} \\ t_0 &= 2\pi\sqrt{\frac{l}{g}} \\ t_0 &= 2\pi\sqrt{LC} \\ c &= \lambda\nu \\ \sin \alpha &= \frac{N\lambda}{d} \\ j &= \frac{P}{S} \\ E_0 &= cB_0 \\ j &= wc \\ j &= \frac{1}{2}\epsilon_0 E_0^2 c \\ j' &= j \cos \alpha \\ \nu &= \nu_0(1 \pm \frac{v}{c}) \\ \nu &= \frac{\nu_0}{1 \mp \frac{v}{c}} \end{aligned}$$

TOPLOTA

$$\begin{aligned} n &= \frac{m}{M} \\ pV &= nRT \\ \Delta l &= \alpha l \Delta T \\ \Delta V &= \beta V \Delta T \\ A + Q &= \Delta W \\ Q &= cm\Delta T \end{aligned}$$

OPTIKA

$$\begin{aligned} n &= \frac{c_0}{c} \\ \frac{\sin \alpha}{\sin \beta} &= \frac{c_1}{c_2} = \frac{n_2}{n_1} \\ \frac{1}{f} &= \frac{1}{a} + \frac{1}{b} \end{aligned}$$

MODERNA FIZIKA

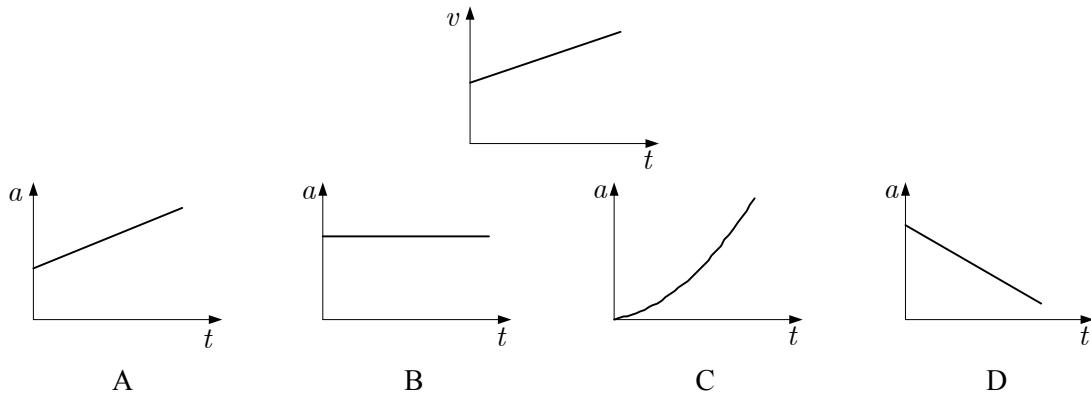
$$\begin{aligned} W_f &= h\nu \\ W_f &= A_i + W_k \\ W_f &= \Delta W_n \\ \lambda_{\min} &= \frac{hc}{eU} \\ \Delta W &= \Delta mc^2 \\ N &= N_0 2^{-\frac{t}{t_{1/2}}} = N_0 e^{-\lambda t} \\ \lambda &= \frac{\ln 2}{t_{1/2}} \\ A &= N\lambda \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} Q &= qm \\ W_0 &= \frac{3}{2}kT \\ P &= \lambda S \frac{\Delta T}{\Delta l} \\ j &= \sigma T^4 \end{aligned}$$

1. V katerem od primerov je relativna napaka izmerkov najmanjša?

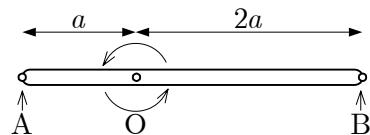
- A 1,0; 1,2; 1,1; 1,1; 1,0.
- B 10; 12; 11; 11; 10.
- C 10,2; 10,2; 10,1; 10,1; 10,0.
- D 10,1; 13,2; 8,3; 9,9; 15,1.

2. Graf kaže, kako se pri premem gibanju spreminja hitrost nekega telesa v odvisnosti od časa. Kateri graf pravilno kaže odvisnost pospeška tega telesa od časa?

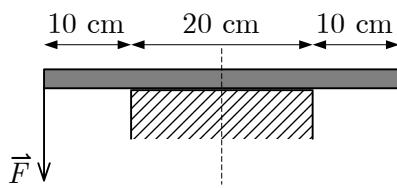
3. Palica na sliki se enakomerno vrti okoli osi, ki poteka skozi točko O. Katera od spodnjih izjav je napačna?

- A Kotni hitrosti, s katerima krožita točki A in B, sta enaki.
- B Obodna hitrost točke B je enaka polovici obodne hitrosti točke A.
- C Točki A in B naredita v časovni enoti enako število obratov.
- D Radialni pospešek točke A je manjši od radialnega pospeška točke B.

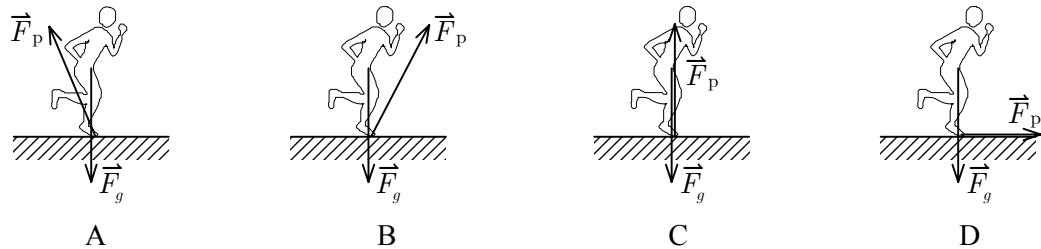

4. Palico postavimo na podstavek, ki ima pravokotni presek, kakor kaže slika. Masa palice je 2,0 kg. S kolikšno najmanjšo silo moramo pritisniti na levi konec palice, da se začne desni konec palice dvigati?

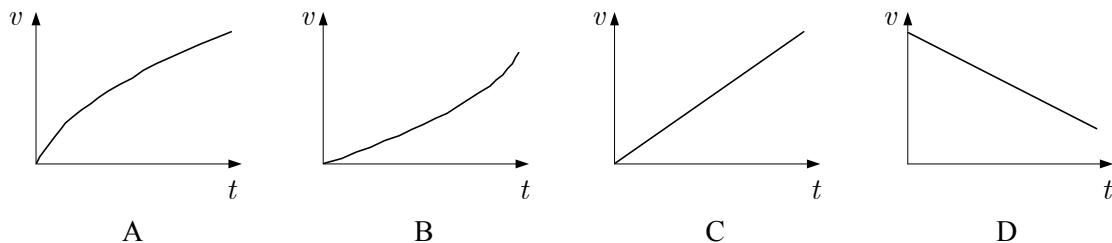
- A 10 N
- B 20 N
- C 40 N
- D 60 N

5. Pešec pospešuje v smeri hoje naprej po vodoravni cesti. Katera slika pravilno kaže sile, ki delujejo na pešca, če zračni upor zanemarimo? $\vec{F}_p$ je sila podlage.

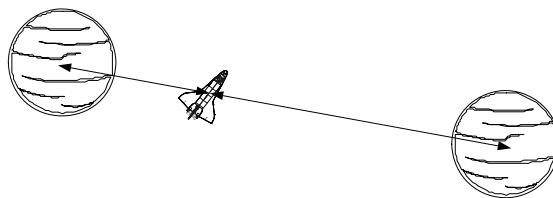

6. Kateri graf pravilno kaže spremenjanje hitrosti telesa, na katero deluje stalna sila, masa telesa pa se s časom zmanjšuje?

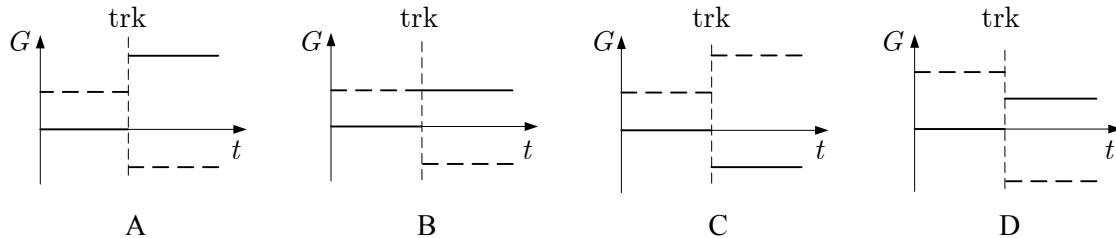

7. Ko je vesoljska ladja oddaljena $3,0 \cdot 10^3$ km od središča majhnega planeta, deluje nanjo gravitacijska sila 10 kN. Kolikšna skupna gravitacijska sila bi delovala na enako vesoljsko ladjo v trenutku, ko bi bila na zveznici med dvema takšnima planetoma, v oddaljenosti $3,0 \cdot 10^3$ km od prvega in $6,0 \cdot 10^3$ km od drugega planeta, kakor kaže slika?

- A 12,5 kN
B 7,5 kN
C 5,0 kN
D 2,5 kN

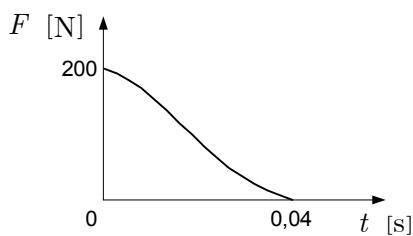

8. Prvo telo trči v drugo mirujoče telo. Trk je popolnoma prožen. Po trku se telesi gibljeta v nasprotnih smereh. Kateri graf pravilno kaže spremenjanje gibalne količine teles pred trkom in po njem? (S črtkano črto je označena gibalna količina prvega telesa, s polno črto pa gibalna količina drugega telesa.)

9. Graf na sliki kaže, kako se s časom spreminja sila, s katero deluje tetiva loka na puščico ob izstrelitvi. Masa puščice je 200 g. Kolikšna je približno hitrost puščice takoj po izstrelitvi, če jo izstrelimo v vodoravni smeri?

- A $8,0 \text{ m s}^{-1}$
- B 20 m s^{-1}
- C 40 m s^{-1}
- D 80 m s^{-1}

10. Dijak z maso 70 kg se povzpne po stopnicah iz pritličja v drugo nadstropje v 10 s . Pri tem se dvigne za $8,0 \text{ m}$. Kolikšna povprečna moč je med tekom po stopnicah potrebna za povečevanje potencialne energije dijaka?

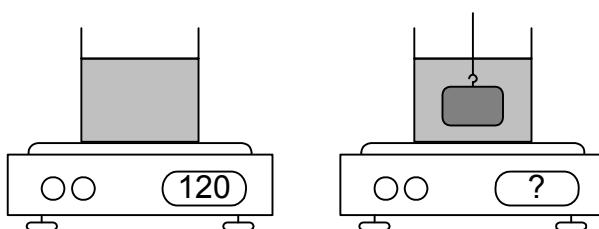
- A 560 W
- B 875 W
- C 5600 W
- D 8750 W

11. Vzmet s koeficientom k je na začetku raztegnjena za x_1 . Koliko dela opravimo, ko raztezek te vzmeti povečamo na x_2 ?

- A $\frac{kx_2^2}{2} + \frac{kx_1^2}{2}$
- B $\frac{k(x_2 + x_1)^2}{2}$
- C $\frac{kx_2^2}{2} - \frac{kx_1^2}{2}$
- D $\frac{k(x_2 - x_1)^2}{2}$

12. Ko je na tehtnici čaša z vodo, kaže tehtnica 120 g . Na vrvico privezano utež potopimo v vodo, da je cela v vodi in se ne dotika čaše, kakor kaže slika. Prostornina uteži je $5,0 \text{ cm}^3$. Koliko kaže tehtnica, ko je v vodi utež?

- A 110 g
- B 115 g
- C 125 g
- D 130 g

13. Železniški tir je sestavljen iz tračnic z dolžino 9,5 m. Pozimi, ko je temperatura $2,0 \text{ } ^\circ\text{C}$, je razmik med zaporednima tračnicama 7,0 mm. Kolikšen je razmik med njima poleti, ko je temperatura $32 \text{ } ^\circ\text{C}$? Temperaturni koeficient dolžinskega raztezka za železo je $10,5 \cdot 10^{-6} \text{ K}^{-1}$.

- A 10 mm
- B 7,0 mm
- C 5,5 mm
- D 4,0 mm

14. Zrak je zaprt v posodi s stalno prostornino. Ko je temperatura $10 \text{ } ^\circ\text{C}$, je tlak zraka p_0 . Kolikšen je tlak zraka, ko je temperatura $20 \text{ } ^\circ\text{C}$?

- A $0,5 p_0$
- B $0,97 p_0$
- C $1,04 p_0$
- D $2 p_0$

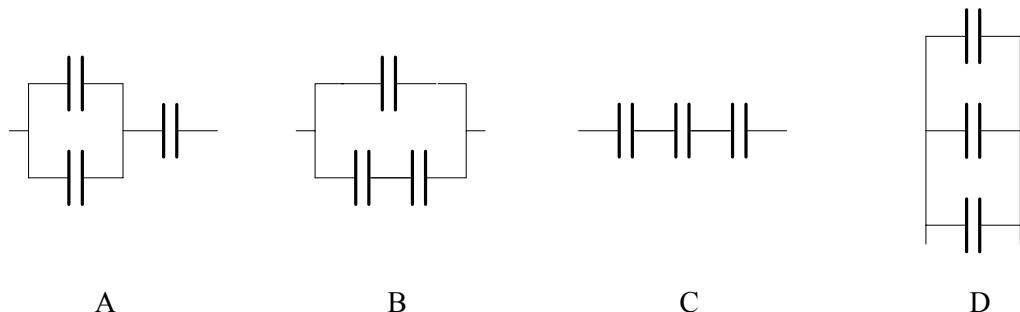
15. Katerega od pojavov lahko obravnavamo kot reverzibilnega?

- A Zabijanje žebbla.
- B Taljenje ledu v vodi v topotno izolirani posodi.
- C Segrevanje žarnice zaradi električnega toka po njej.
- D Počasno raztezanje jeklene vzmeti.

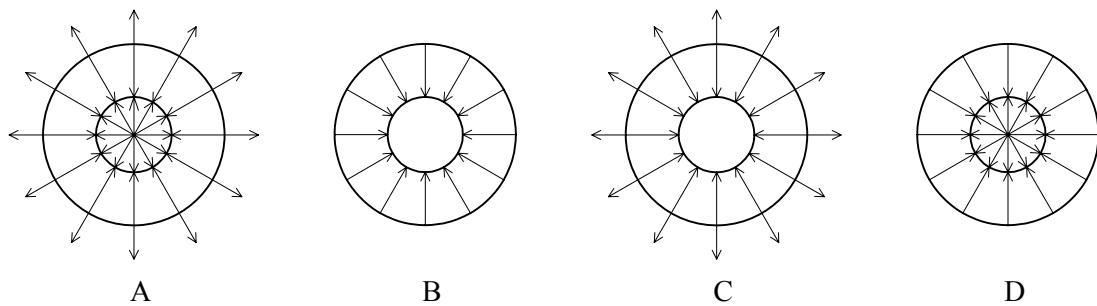
16. V nekem času prejme topotni stroj v kotlu s kurjenjem 12,5 kJ toplotne in odda v enakem času v okolico 7,5 kJ toplotne. Kolikšen je izkoristek tega stroja?

- A 40 %
- B 50 %
- C 60 %
- D 80 %

17. Tri enake kondenzatorje s kapacitetami po $2,0 \mu\text{F}$ vežemo v različna vezja. Katera slika kaže vezje, pri katerem je skupna kapaciteta vezja najmanjša?

18. Dve prevodni krogelni lupini sta nameščeni tako, da imata skupno središče. Po notranji lupini je porazdeljen negativni električni naboj, po zunanji pa enako velik pozitivni naboj. Na kateri sliki so pravilno narisane silnice električnega polja?

19. Dve nanelektreni prevodni kroglici sta na razdalji r in se privlačita z električno silo F_1 . Kroglici previdno staknemo, nato ju spet razmagnemo na prvotno razdaljo. Kakšna je lahko zdaj električna sila med kroglicama (F_2)?

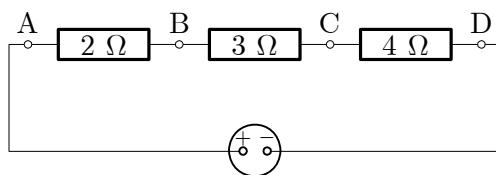
- A Sila F_2 je večja od F_1 in je odbojna.
- B Sila F_2 je manjša od F_1 in je privlačna.
- C Sila F_2 je manjša od F_1 in je odbojna.
- D Sila F_2 je večja od F_1 in je privlačna.

20. Ko kondenzator priključimo na napetost 100 V , se na ploščah nabere električni naboj $1,0 \cdot 10^{-4} \text{ A s}$. Katera od spodnjih štirih izjav je pravilna?

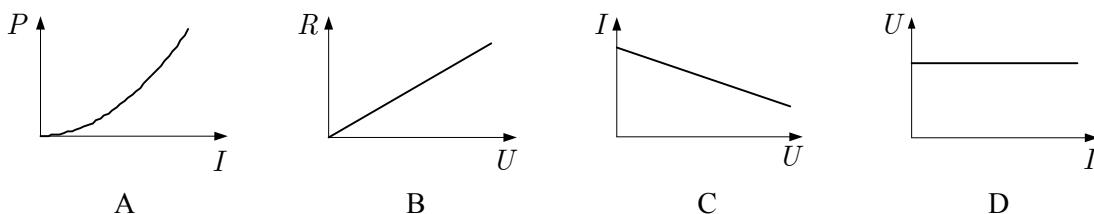
- A Kapaciteta kondenzatorja je $1,0 \cdot 10^{-2} \text{ A s V}^{-1}$.
- B Na vsaki od plošč kondenzatorja je $1,0 \cdot 10^{-2} \text{ A s}$ naboja.
- C Na vsaki od plošč kondenzatorja je $0,50 \cdot 10^{-4} \text{ A s}$ naboja.
- D Energija, ki jo ima kondenzator, je $5,0 \text{ mJ}$.

21. Med katerima točkama v električnem krogu na sliki je največja napetost?

- A Med A in B.
- B Med A in C.
- C Med B in C.
- D Med C in D.

22. Kateri graf kaže pravilno zvezo med spremenljivkama za upornik, za katerega velja Ohmov zakon?

23. V katerem od spodaj napisanih primerov nastane homogeno magnetno polje?

- A V sredini dolge, ravne tuljave, po kateri teče stalen električni tok.
- B V okolici dolgega, ravnega vodnika, po katerem teče stalen električni tok.
- C V zunanjosti krožne zanke, po kateri teče stalen električni tok.
- D V okolici paličastega magneta.

24. Proton priteči v homogeno magnetno polje tako, da smer njegove hitrosti oklepa s silnicami magnetnega polja kot 45° . Kaj velja za hitrost protona, ko se giblje skozi magnetno polje?

- A Hitrost protona se ne spreminja.
- B Spreminja se velikost hitrosti, smer hitrosti je ves čas enaka.
- C Spreminja se smer hitrosti, velikost hitrosti je ves čas enaka.
- D Hitrost protona se usmeri vzdolž silnic magnetnega polja.

25. Tuljavica z N ovoji in površino zank S se vrta s kotno hitrostjo ω v homogenem magnetnem polju B . Med priključkoma tuljave se inducira napetost $U = U_0 \sin \omega t$. Kateri od spodnjih izrazov opisuje napetost, ki se inducira v tej tuljavi, če povečamo hitrost vrtenja tuljave na 2ω ?

- A $U_0 \sin \omega t$
- B $U_0 \sin 2\omega t$
- C $2U_0 \sin \omega t$
- D $2U_0 \sin 2\omega t$

26. Kateri od naštetih pojavov je posledica magnetne indukcije?

- A Odklon curka elektronov v prečnem magnetnem polju.
- B Sila med dolgima, ravnima vodnikoma, po katerih teče tok.
- C Pretvarjanje električne napetosti v transformatorju.
- D Odklon magnetne igle v smeri sever-jug zaradi magnetnega polja Zemlje.

27. Nihalo na vijačno vzmet niha s frekvenco $2,5 \text{ Hz}$ in amplitudo $8,0 \text{ cm}$. Kolikšna je hitrost, s katero nihalo potuje skozi ravnovesno lego?

- A 0 m s^{-1}
- B $0,20 \text{ m s}^{-1}$
- C $1,3 \text{ m s}^{-1}$
- D $3,2 \text{ m s}^{-1}$

28. Nihalo na vijačno vzmet in nitno nihalo imata enak lasten nihajni čas. Vrvico nitnega nihala skrajšamo za polovico. Kako moramo spremeniti vzmetno nihalo, da bosta imeli nihali spet enak nihajni čas?

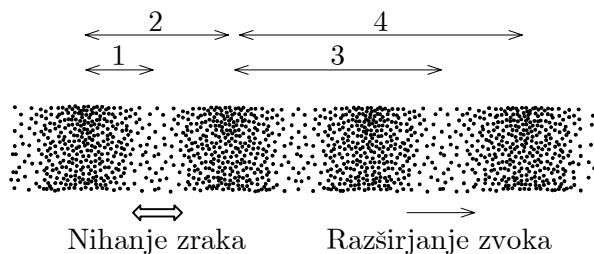
- A Utež na vzmetnem nihalu (m) zamenjamo z utežjo, ki ima dvakrat toliko maso ($2m$).
- B Vzmet dolžine l nadomestimo z dvakrat krajšo vzmetjo ($0,5l$) z enakim koeficientom.
- C Vzmet (k) nadomestimo z vzmetjo z dvakrat večjim koeficientom ($2k$).
- D Vzmet (k) nadomestimo z vzmetjo z dvakrat manjšim koeficientom ($0,5k$).

29. Kaj je resonanca?

- A Dušeno nihanje, pri katerem se nihalu energija med vsakim nihajem zmanjša za polovico.
- B Vsiljeno nihanje s frekvenco, ki je blizu lastni frekvenci nihala.
- C Največji odmik nihala od ravnovesne lege.
- D Največja frekvenca nihanja nihala.

30. Slika kaže zgoščine in razredčine v zraku, skozi katerega se razširja zvok. Katera od narisanih razdalj predstavlja valovno dolžino tega zvoka?

- A 1
- B 2
- C 3
- D 4

31. Na mirni gladini jezera se pozibava čoln. Nihajni čas čolna je t_0 . Valovi, ki jih ustvarja čoln, imajo valovno dolžino λ . S kolikšno hitrostjo se širijo valovi po vodni gladini?

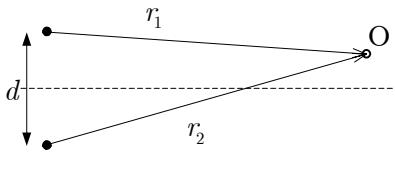
- A $\frac{t_0}{\lambda}$
- B $\frac{2\pi\lambda}{t_0}$
- C $\frac{\lambda}{t_0}$
- D $\frac{\lambda}{2\pi t_0}$

32. Kolikšna mora biti dolžina piščali, ki je na obeh koncех zaprta, da bo oddajala osnovni ton s frekvenco 100 Hz? Privzemite, da je hitrost zvoka enaka 330 m s^{-1} .

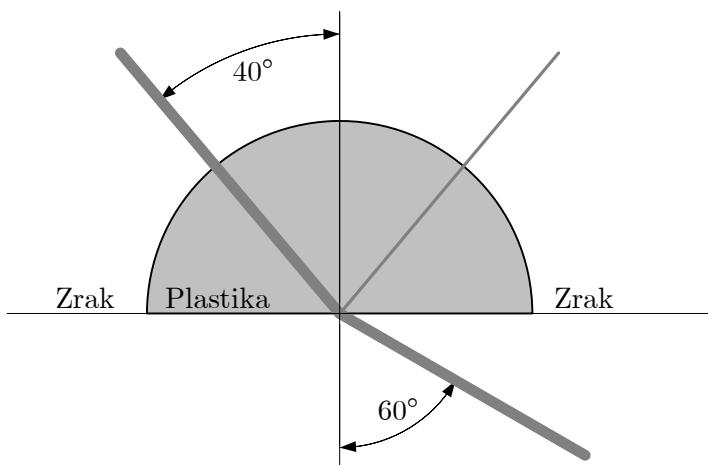
- A 0,41 m
- B 1,65 m
- C 3,3 m
- D 6,6 m

33. Dva zvočnika, ki sta razmaknjena za razdaljo d , napajamo z istim virom izmenične napetosti. Pod katerim pogojem bomo v točki O zaznali ojačen zvok?

- A $r_2 - r_1 = N\lambda$
- B $r_2 - r_1 = (N + \frac{1}{2})\lambda$
- C $r_2 - r_1 = N\pi\lambda$
- D $r_2 - r_1 = \frac{N\lambda}{\pi}$

34. V polkroglo prozorno ploščico od strani posvetimo z lasersko svetobo z valovno dolžino 633 nm (gl. sliko). Rezultat poskusa je prikazan v tlorisni projekciji. Katera od spodnjih izjav je pravilna?

- A Valovna dolžina laserske svetlobe v plastiki je enaka 633 nm .
  - B Mejni kot popolnega odboja laserske svetlobe v tej plastiki je večji od 40° .
  - C Hitrost laserske svetlobe je v plastiki večja kakor v zraku.
  - D Fotoni laserske svetlobe imajo v plastiki večjo energijo kakor v zraku.
- 35.** Če se pogledamo v zadnjo stran žlice (tako, kako kaže risba), vidimo sliko svojega obraza. Kaj velja za sliko, ki jo vidimo?

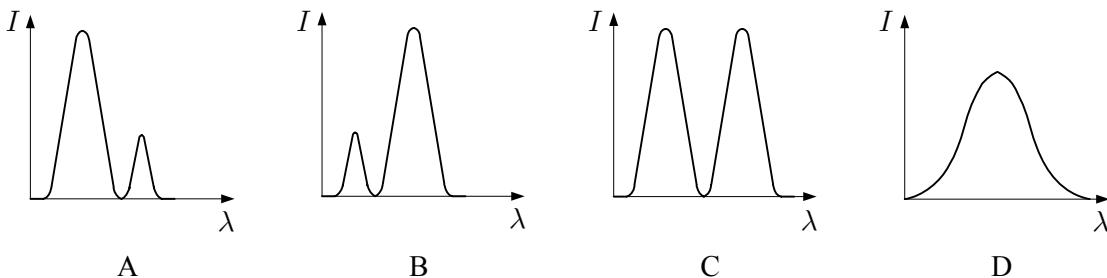
- A Slika je vedno obrnjena in realna.
- B Slika je vedno pokončna in realna.
- C Slika je vedno obrnjena in navidezna.
- D Slika je vedno pokončna in navidezna.

36. Katera od spodnjih razdalj predstavlja najboljšo oceno velikosti atoma?

- A 10^{-6} m
- B 10^{-10} m
- C 10^{-12} m
- D 10^{-15} m

37. Ko posvetimo z modro svetlobo na neko fluorescentno snov, majhen del modre svetlobe povzroči prehode v atomih, ki sevajo zeleno, preostali del modre svetlobe pa se od snovi odbije. Kateri graf pravilno kaže spekter svetlobe, ki jo oddaja ta snov?

38. Kako lahko izrazimo frekvenco svetlobe, ki jo izseva atom pri prehodu med energijskima stanjema, med katerima je razlika energij ΔW ?

A $\nu = \frac{hc}{\Delta W}$

B $\nu = \frac{c}{\Delta W}$

C $\nu = \frac{\Delta W}{h}$

D $\nu = \frac{\Delta W}{A_i - e_0 U}$

39. Jedro atoma sestavlja A nukleonov, od tega Z protonov in $N = A - Z$ nevronov. Vezavna energija tega jedra je W_v . Kolikšna je njegova specifična vezavna energija?

A $w_v = \frac{W_v}{N}$

B $w_v = \frac{W_v}{Z}$

C $w_v = \frac{W_v}{A}$

D $w_v = \frac{W_v}{N - Z}$

40. Kaj od spodaj naštetege je gorivo v jedrskem reaktorju Nuklearne elektrarne v Krškem?

A Naravna uranova ruda, v kateri izrazito prevladuje uran $^{238}_{92}\text{U}$.

B Umetno pridobljeni plutonij $^{244}_{94}\text{Pu}$.

C Težka voda D_2O , ki jo pridobivajo na Norveškem.

D Prečiščena uranova ruda z obogatenim deležem urana $^{235}_{92}\text{U}$.

Prazna stran

Prazna stran